

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 597
van **CELIA GROOTHEDDE**
datum: 18 juni 2020

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Woonzorgsector - Onderbenutting tijdens de lockdown

Tijdens de lockdown zijn in veel zorg- en welzijnsinitiatieven de activiteiten ofwel helemaal stilgelegd (ambulante dienstverlening), ofwel sterk verminderd (bv. gebruikers uit residentiële settings die ervoor gekozen hebben om elders de lockdown door te brengen of opnames van zorggebruikers die niet zijn doorgegaan).

1. Kan de minister aangeven voor de verschillende deelgebieden van de woonzorg hoeveel de onderbenutting bedraagt voor de periode 1 maart - 8 juni 2020?
2. Kan de minister een indicatie geven van het verschil in zorggebruik ten opzichte van de drie voorgaande maanden (zorggebruikers, aanbod, uren, activiteiten)?
3. Op welke manier worden de sector en de organisaties in de woonzorg betrokken bij de aanwending van deze onderbenutting?

ANTWOORD

op vraag nr. 597 van 18 juni 2020

van **CELIA GROOTHEDDE**

1. Het agentschap Zorg en Gezondheid (het agentschap) vroeg aan de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf type 1 om in het kader van de compenserende financieringen de leegstandsdagen door te geven voor de periode van 13 maart 2020 tot 30 april 2020. De voorzieningen deelden daarbij de bijkomende leegstand mee ten opzichte van de bezetting op 12 maart 2020. Op basis van deze informatie kan voor de periode van 13 maart 2020 tot en met 30 april 2020 de onderbenutting, met name leegstand, als volgt worden vastgesteld in woonzorgcentra én centra voor kortverblijf type 1.

Er was 1,11% tijdelijke leegstand in woonzorgcentra en centra voor kortverblijf. Leegstand tijdelijke afwezigheid omhelst daarbij de leegstand die er is ontstaan ten gevolge van de tijdelijke afwezigheid van een gebruiker door bijvoorbeeld een ziekenhuisopname of terugkeer naar de thuissituatie en waarbij de overeenkomst niet wordt opgezegd.

Er was 2,63% leegstand ten gevolge van overlijden of einde opnameovereenkomst in woonzorgcentra en centra voor kortverblijf. Het gaat daarbij over leegstand die is ontstaan ten gevolge van overlijden of het beëindigen van de opnameovereenkomst vanaf 13 maart 2020.

Het agentschap beschikt nog niet over de gegevens voor woonzorgcentra en centra voor kortverblijf na 30 april 2020. Deze moeten nog door de sector worden meegedeeld.

De centra voor dagverzorging en centra voor dagopvang werden verplicht gesloten tijdens de periode van 14 maart 2020 tot en met 24 mei 2020. In deze voorzieningen werd bijgevolg de volledige capaciteit niet benut tijdens de betreffende periode. Het gaat daarbij over 237 centra voor dagverzorging en 83 centra voor dagopvang.

Budgettair zullen er geen gevolgen zijn door de onderbenutting vermits de leegstand in woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en de sluiting in centra voor dagverzorging en centra voor dagopvang door het agentschap gecompenseerd wordt. In woonzorgcentra en centra voor kortverblijf wordt dit gecompenseerd tot op het niveau van de situatie op 12 maart 2020. In de centra voor dagverzorging is er voor de basistegemoetkoming voor zorg een compensatie tot op de bezettingsgraad tijdens de periode van 1 juli 2018 tot en met 30 juni 2019. Voor de berekening van de werkingssubsidies 2020 van de centra voor dagopvang wordt de sluitingsperiode geneutraliseerd. Voor wat de dagprijs betreft is er in de centra voor dagverzorging een compensatie tot de gemiddelde bezetting in het werkingsjaar 2018. Ook voor de centra voor dagverzorging worden de gederfde uurprijsinkomsten gecompenseerd op basis van de bezetting in het werkingsjaar 2018. De in de begroting voorziene middelen worden dus samen met extra middelen ingezet in de compensatieregeling. Wat de thuiszorgvoorzieningen betreft, situeert de onderbenutting bij de diensten voor gezinszorg zich in het wegvallen van de zorg- en ondersteuning door ziekte personeel of annuleringen door gebruikers van gezinszorg en/of poets-, oppas- en karweihulp (aanvullende thuiszorg). Op dit moment heeft het agentschap nog geen

zicht op het aantal uren dat hierdoor minder gepresteerd werd. Eind augustus zullen we een eerste indicatie hebben op basis van de gegevens m.b.t. de prestaties van het eerste semester die de sector gezinszorg aan het agentschap zal bezorgen.

De onderbenutting van gezinszorg en aanvullende thuiszorg zal volledig gecompenseerd worden. Het is de bedoeling dat de diensten voor gezinszorg minstens het subsidieniveau van 2019 behouden.

Ook bij de diensten voor oppashulp en gastopvang situeert de onderbenutting zich in het wegvallen van de oppashulp of gastopvang door ziekte vrijwilligers of annuleringen door gebruikers. We hebben ook hier momenteel nog geen zicht op de grootte van de onderbenutting. De compensatie van de onderbenutting wordt momenteel bekeken worden.

De lokale en regionale dienstencentra werden gesloten van 13 maart tot en met 24 mei. In deze voorzieningen werd bijgevolg de volledige capaciteit niet benut tijdens de betreffende periode. De medewerkers van de lokale dienstencentra werden niet technisch werkloos gesteld, maar elders ingezet (dit gold ook voor de vrijwilligers), bijvoorbeeld in andere woonzorgvoorzieningen zoals de woonzorgcentra en de assistentiewoningen, of legden zich volledig toe op hun preventieve en buurtgerichte opdracht (opbellen van kwetsbare personen, boodschappen doen, maaltijden leveren aan huis, informatie verstrekken, ...). Ook het personeel van de regionale dienstencentra kon tijdens de periode van sluiting de 1 op 1 dienstverlening op afstand verderzetten door onder meer informatie en advies op afstand te verlenen. Tijdens de sluiting gingen regionale dienstencentra op zoek naar creatieve oplossingen om hun (vaak kwetsbare) gebruikers te bereiken en te ondersteunen van op afstand, zoals telefonische opvolging van de huisbezoeken ergotherapie, virtuele infosessies,... Het gaat over 269 lokale dienstencentra en 2 regionale dienstencentra. De lokale en regionale dienstencentra verliezen geen subsidies door de coronacrisis. Hun subsidie is een forfaitair bedrag, dat niet beïnvloed wordt door het feit dat die centra gedurende enkele maanden gesloten werden.

De centra voor kortverblijf type 3 waren gesloten van 14 maart tot en met 14 juni. In deze voorzieningen werd bijgevolg ook de volledige capaciteit niet benut tijdens de betreffende periode. Het gaat om 2 voorzieningen. Zij worden gecompenseerd op basis van de prestaties voor dezelfde periode in 2019 via de compensatieregeling van de revalidatiesector.

Aan de diensten maatschappelijk werk van het ziekenfonds werden tijdens de coronacrisis geen maatregelen opgelegd om hun werking tijdelijk te stoppen, met uitzondering van de tijdelijke opschorting van niet-essentiële huisbezoeken tot 18 mei 2020. De diensten maatschappelijk werk van het ziekenfonds verliezen geen subsidies door de coronacrisis. Hun subsidie is een forfaitair bedrag per toegewezen vte, dat niet beïnvloed wordt door het feit dat die medewerkers bijvoorbeeld tijdelijk elders ingezet werden, of geen huisbezoeken meer konden doen.

Aan de verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers werden tijdens de coronacrisis geen maatregelen opgelegd om hun werking tijdelijk te stoppen. De richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad moesten uiteraard wel gevolgd worden. Hierdoor konden bijvoorbeeld groepsactiviteiten niet doorgaan. Hun subsidie is een forfaitair bedrag, dat niet beïnvloed wordt door het feit dat die verenigingen gedurende enkele maanden een aangepaste werking hadden.

2. Het agentschap beschikt, behoudens de cijfers vermeld onder het eerste antwoord, niet over bijkomende informatie over het zorggebruik in woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en centra voor dagverzorging.

Voor de thuiszorgvoorzieningen zijn er momenteel nog geen definitieve gegevens beschikbaar. Van de diensten voor gezinszorg hebben we wel een aantal cijfers afkomstig van de sector, die een eerste voorzichtige indicatie geven over de inzet van personeel buiten de diensten voor gezinszorg. Tijdens de lockdown werd personeel van de diensten voor gezinszorg ingezet in woonzorgcentra (WZC), schakelzorgcentra, groepen van assistentiewoningen, ... (bron: Zorggezind- cijfers maart, april, mei):

Inzet verzorgenden	Maart	April	Mei
WZC in koppen	139	208	191
WZC uren	875,4	5307	7764
Schakelzorg in koppen	1	37	32
Schakelzorg in uren	8	2389,62	2163
Andere in koppen	24	37	33
Andere in uren	305	659	609

Inzet aanvullende thuiszorg	Maart	April	Mei
in koppen	28	60	36
In uren	421	1689	1068

3. In de woonzorgcentra, centra voor kortverblijf, centra voor dagverzorging en centra voor dagopvang worden de voorzieningen gecompenseerd voor de leegstand. De sector wordt maximaal betrokken in de opmaak van de regelgeving die voorziet in deze compensaties. Op budgettair vlak zal er geen onderbenutting zijn vermits de in de begroting voorziene middelen samen met extra middelen worden ingezet in de compensatieregeling.

De diensten voor gezinszorg zullen gecompenseerd worden voor de onderbenutting van de uren gezinszorg en vte schoonmaak-, oppas- en karweihulp. Daarnaast zullen ook extra kosten vergoed worden. Binnen het voorziene begrotingskrediet gaat het specifiek om:

- Onregelmatige prestaties (avond, zater-, zon- en feestdagen) boven de sectornorm van 4,2%
- Extra bijscholing boven de norm van 2%
- Gelijkgestelde uren boven de norm van 5%
- Garantie van subsidie omkaderingspersoneel

Ook zullen de misgelopen gebruikersbijdragen vergoed worden. Het betreft uren die in normale omstandigheden een gebruikersbijdrage hadden opgeleverd en nu niet (vb.: door afbellen cliënten, door afwezigheid medewerkers, tewerkstelling zonder gebruikersbijdrage zoals telefonisch contact of maken van mondklappers, tewerkstelling in WZC en schakelzorgcentra, ...).

Ook hier werd de sector maximaal betrokken in de opmaak van de regelgeving die voorziet in deze compensaties.

Wat de andere thuiszorgvoorzieningen betreft, moet er nog gekeken worden hoe de onderbenutting, enkel voor diensten voor gastopvang en diensten voor oppashulp, zullen gecompenseerd kunnen worden. Dat zal in overleg met de sector gebeuren.